

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Právní abeceda - Jaký je v právu rozdíl mezi „lhůtou“ a „dobou“?

Rozdíl mezi „lhůtou“ a „dobou“ je v právu důležitý a často se s těmito pojmy setkáváme v různých právních textech. A není to totéž. I když se na první pohled mohou zdát tyto „termity“ podobné, mají odlišné významy a použití. Proto se v následujícím krátkém edukačním textu pokusíme zejména neprávnické veřejnosti tento rozdíl vysvětlit. In medias res: Lhůta je časový úsek určený k uplatnění práva u druhé strany, popř. u jiné osoby, anebo u soudu nebo jiného příslušného (nejčastěji správního) orgánu. Nově je např. striktně používán pojem promlčecí lhůta (tedy ne promlčecí doba). Oproti tomu dobou se naopak rozumí časový úsek, jehož uplynutím zaniká právo nebo povinnost bez dalšího, aniž je potřeba pro vyvolání tohoto právního následku zvláště projevit vůli.

Typickým příkladem je **záruční doba**.

Praktický důsledek má rozlišení lhůty a doby v případě počítání času. Pokud totiž připadne poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem **lhůty** pracovní den nejbližší následující. Pro dobu ale to samé neplatí. To znamená, že pokud připadne poslední den doby na sobotu, neděli nebo svátek, zůstává tento den posledním dnem sjednané doby.

Lhůta vs. doba

Lhůta je časový úsek určený k vykonání určitého právního úkonu. Její počátek a konec jsou jasně definovány a její délka je obvykle stanovena právními předpisy nebo smlouvou. Lhůta může být například stanovena pro podání odvolání, splnění povinnosti, uplatnění práva nebo námitky. Důležité je, že pokud je lhůta pro vykonání určitého úkonu překročena, může to mít právní důsledky, jako je ztráta práva na podání odvolání nebo nemožnost vykonat určitý úkon. Příkladem lhůty může být třicetidenní lhůta pro podání žaloby po doručení rozhodnutí.

Doba je naopak časový úsek, během něhož existuje určitý právní vztah nebo trvá určitá situace. Na rozdíl od lhůty, doba nemusí obligatorně mít (i když ho velmi často má) přesně stanovený počátek a konec, i když často je alespoň jeden z těchto bodů definován.

Ergo kladívko, doba může být určena například trváním smlouvy, zapůjčením předmětu nebo dobou nájmu. Doba se tedy vztahuje k období, během něhož něco trvá nebo existuje. Pokud je například sjednána nájemní smlouva na dobu určitou, znamená to, že smlouva bude platit po stanovený časový úsek, například jeden rok.

Praktický rozdíl mezi lhůtou a dobou můžeme vidět na příkladu pracovního práva. Lhůta je zde například čas, během něhož musí zaměstnanec podat výpověď, aby byla platná.

Tato *lhůta* je zpravidla dvouměsíční a začíná běžet prvním dnem měsíce následujícího po doručení výpovědi. Doba je zde naopak období, po které pracovní smlouva trvá. Může být sjednána na dobu určitou (například jeden rok) nebo na dobu neurčitou (bez stanoveného konce).

Příklady konkrétních ustanovení právních předpisů, kde se termíny lhůta a doba vyskytují

Lhůta

§ 593 Obč. zákoníku

Vyhradí-li si věřitel dříve, než se jeho pohledávka stane vykonatelnou, právo dovolat se neúčinnosti právního jednání tím, že výhradu prostřednictvím notáře, exekutora nebo soudu oznámí tomu, vůči komu se neúčinnosti právního jednání může dovolat, pak věřiteli **lhůta** k dovolání se neúčinnosti právního jednání neběží, dokud se pohledávka vykonatelnou nestane.

§ 130 Obč. zákoníku

Před rozhodnutím podle § 129 poskytne soud právnické osobě přiměřenou **lhůtu** k zjednání nápravy, jedná-li se o závadu, kterou lze odstranit.

§ 226 Obč. zákoníku

Spolek vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku.

Návrh na zápis spolku do veřejného rejstříku podávají zakladatelé nebo osoba určená ustavující schůzí.

Není-li spolek do veřejného rejstříku zapsán do třiceti dnů od podání návrhu na zápis a není-li v této **lhůtě** ani vydáno rozhodnutí o odmítnutí zápisu, považuje se spolek za zapsaný do veřejného rejstříku třicátým dnem od podání návrhu.

Doba

§ 5 odst. 6 zákona č. č. [198/2002](#) Sb., o dobrovolnické službě

Při sjednání rozsahu pracovní **doby**, **doby** odpočinku, podmínek pro udělení dovolené, kapesného a pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci se použijí přiměřeně pracovněprávní předpisy.

§ 1 zákon č. [247/2006](#) Sb., o omezení provozu zastaváren a některých jiných provozoven v noční době

V noční **době** mezi 22. a 6. hodinou je zakázán nákup a prodej veškerého použitého zboží nebo zboží bez dokladu nabytí, přijímání tohoto zboží do zástavy nebo zprostředkování jeho nákupu či přijetí do zástavy (v bazarech a zastavárnách) a výkup odpadu v zařízeních určených ke sběru a výkupu odpadů.

(zde se doba, nikoliv lhůta dostala nejen hned do ustanovení prvního paragrafu, ale i do názvu právního předpisu zákonné síly)

Závěrem

Stručně řečeno, **lhůta** je časový úsek určený k vykonání určitého úkonu s právními důsledky při jejím nedodržení.

Naopak **doba** je období, během něhož trvá určitý právní vztah nebo situace.

JUDr. Petr Kolman, Ph.D.,
právní pedagog

Prameny:

Jan Dvořák, Jiří Švestka, Michaela Zuklínová a kolektiv - Občanské právo hmotné, 2013 , nakladatelství Wolters Kluwer.

Milan Kindl, Aleš Rozehnal a kolektiv: Občanské právo. Souhrnný výklad, vyd.: Aleš Čeněk, Plzeň 2023,

Martin Janků a kol. : Nové občanské právo v kostce., Praha: C. H. Beck, 2014

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [K ukončování služebního poměru po novele zákona o státní službě](#)
- [Aktuality z práva internetu: kybernetická bezpečnost a online řešení sporů](#)
- [Zelené standardy pro výstavbu a renovace: jaké povinnosti přinese nová evropská úprava?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 25.: Započtení](#)
- [Zrušení bytového spoluvlastnictví včetně limitů soudní ingerence](#)
- [2. díl ze série Pravidla a odpovědnost při provozování zimních sportů: Povinnosti provozovatele při závodech a trénincích: zabezpečení tratí a oddělení veřejného a sportovního provozu](#)
- [Protokol o předání díla jako podmínka zaplacení jeho ceny a k možné změně soudní praxe](#)
- [Rozsáhlá novela rodinného práva účinná od 1.1.2026](#)
- [Judikatura: smluvní sjednání prekluzivní lhůty je obecně platné \(FIDIC\)](#)
- [Civilněprávní prostředky ochrany při koupi falzifikátu](#)
- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)